

ШВЕЦЬ Володимир Олександрович

LITTERIS • ET • ARTIBVS

Випускник
гірничопромислового
факультету
(1955 р.)

Перший керівник
Управління «Оренбурггазпром».
Перший директор
«ВолгоУралНІПГазу»

Кандидат технічних наук

Він завжди був там, де важко, де початок...

*Він очолив величезне будівництво-облаштування
Оренбурзького нафтогазоконденсатного родовища.*

Народився 6 квітня 1930 р. у селі Туровичі Турійського району Волинської області в селянській родині Швеців Олександра Петровича (1910–1975 рр.) та Марії Павлівни (1912–1980 рр.).

Початкову освіту Володимир Олександрович здобув у польській школі сусіднього села, а під час Великої Вітчизняної війни Волинська область була окупована німцями, всі школи були закриті, і він був змушений продовжити навчання вже з 1945 р. у м. Ковель, де у 1950 р. одержав атестат.

Студентські роки

Після закінчення школи юнак вступив на гірничопромисловий факультет Львівського політехнічного інституту і здобув кваліфікацію гірничого інженера з експлуатації нафтових і газових родовищ.

Свою трудову діяльність Володимир Швець почав у серпні 1955 р. в об'єднанні «Саратовнафтогаз» (с. Червоний Жовтень Саратовської області), у якому працював до березня 1961 р. змінним помічником завідувача нафтопромислу, майстром із видобутку нафти, страшим інженером — заступником завідувача нафтопромислом. У березні 1961 р. він був призначений головним інженером, а в липні 1964 р. — начальником Правобережного нафтогазопромислового управління об'єднання «Саратовнафтогаз» у Саратові.

Влітку 1968 р. налагоджене життя родини Швеців змінилося: наказом міністра газової промисловості СРСР А. Кортунова від 30 серпня 1968 р. В. О. Швець був призначений начальником Управління «Оренбурггазпром» у порядку переведення з об'єднання «Саратовнафтогаз» Міністерства нафтовидобувної промисловості СРСР, і родина переїхала до Оренбурга. Попереду чекала масштабна, тяжка робота з облаштування й введення в експлуатацію нового, найбільшого в Європі за запасами й унікального за компонентним складом пластової

продукції Оренбурзького газоконденсатного родовища. Хто починав, той знає, що означає бути першим. Володимир Олександрович любив повторювати: «На нас чекають великі справи!». Великий Газ Оренбуржя став його Великою справою!

Його молодший син Анатолій, головний інженер з експлуатації сполучних продуктопроводів ТОВ «Газпром видобуток Оренбург», згадує: «Тепер, через десятиліття розумію, якою людиною був мій батько. Не кожен зважиться так різко змінити життя, почати з нуля. А от він зумів. Досі до мене часом підходять люди й питають: «Ви син того самого Швеця?», — і розповідають про роль батька в їхньому житті: когось приймав на роботу (він збирав кадри по всій країні), когось змусив одержати другу галузеву освіту, підтримав чийсь проект... Під час відрядження в Карачаганак незнайомий фахівець сказав мені багато добрих слів про батька. Часто відчуваю, що йду його слідом. Якось, — продовжує ділитися спогадами Анатолій Володимирович, — батько повіз нас на ГП-2. Будівництво на «двійці» завершувалося. Купа механізмів, багноюка по коліна... Було таке відчуття, наче це будівництво для нього — ніби Куликове поле. Він захоплений розповідав нам, як видобувають газ, переробляють його і як він опиняється на кухні».

У зв'язку з перейменуванням Управління «Оренбурггазпром» у виробниче об'єднання «Оренбурггазпром» у квітні 1971 р. Володимир Олександрович був призначений начальником цього ВО.

У серпні 1973 р. після реорганізації

*Молода сім'я:
Володимир Олександрович
із дружиною Надією Олександрівною*

Володимир Швець із сином Анатолієм

управління всього газового промислу, В. О. Швець був призначений першим заступником начальника «Оренбурггазпрому». А в серпні 1974 р. внаслідок чергової реорганізації підприємства у Всесоюзне промислове об'єднання з видобутку газу він став головним інженером — заступником начальника об'єднання.

За участі й під керівництвом Володимира Швеця було розпочате будівництво магістральних газопроводів Оренбург — Заїнськ, Оренбург — Центр, конденсатопроводу Оренбург — Салават, запущені перша і друга черги газопереробного заводу, перша черга унікального комплексу з виробництва гелію, розпочата дослідно-промислова експлуатація Радгоспного родовища й уведений в експлуатацію газопровід-відвід Радгоспне — Оренбург.

А які люди працювали поруч! Кожне ім'я — епоха. Рем Іванович Вяхірев у 1970–1983 рр. працював на Оренбурзькому родовищі і вважає цей період «дуже пам'ятним». Проїшовши сувору школу Оренбуржя й Півночі, він очолив одну із найпотужніших та успішніших компаній світу — став головою правління ВАТ «Газпром». Віктор Степанович Черномирдін протягом 1973–1978 рр. був директором Оренбурзького газопереробного заводу, а згодом — Міністром газової промисловості СРСР, головою Уряду Російської Федерації, Надзвичайним і Повноважним Послом Росії в Україні. Віктор Дмитрович Шугорев із досвідом роботи на Оренбурзькому родовищі упродовж 15 років очолював «Астраханьгазпром». І ще багато й багато інших, хто не шкодував сил і здоров'я, підкорюючи агресивний оренбурзький газ.

У 1977 р. Володимир Олександрович став лауреатом Державної премії СРСР. Серед його нагород — медаль на відзначення 100-річчя від дня народження В. І. Леніна «За доблесну працю» (1970 р.), медаль «За трудову доблесть» (1971 р.), орден «Трудового Червоного Прапора» (1974 р.).

Владимир Олександрович любив запитувати: «Чим мудрий відрізняється від розумного?». Вислухавши варіанти, із блиском в очах підводив ризику: «Мудрий не потрапить у ситуацію, з якої розумний викручується».

У січні 1978 р. В. О. Швець був призначений директором Волго-Уральського науково-дослідного і проектного інституту з видобутку й переробки сірководневомісних газів ВПО «Оренбурггазпром», ідею створення якого давно виношував. Він високо оцінював науковий потенціал очолюваного ним інституту, гордо й шанобливо називаючи його Храмом Науки.

Завідувач лабораторії гідрогеології цього інституту Олег Севастьянов згадував: «До утворення інституту на «Оренбурггазпром» працювали три наукових організації. Учені вирішували завдання виробництва. І от Володимир Олександрович мав усіх нас об'єднати. Фундамент, що його він тоді заклав, нас тримає і сьогодні. Три роки під його керівництвом ми розробляли тему «Дослідження й розробка надійних економічних способів експлуатації підземних сховищ нафтопродуктів і зріджених углеводородних газів у відкладеннях кам'яної солі», на базі якої була підготовлена його кандидатська дисертація. На моїх очах виробничник, практик, великий керівник перетворювався на вченого. У жовтні 1980 р. йому був присуджений учений ступінь кандидата технічних наук».

Розроблений Володимиром Олександровичем спосіб експлуатації підземного сховища газу надалі застосовувався при будівництві підземних сховищ на Оренбурзькому газоконденсатному родовищі.

Коли розпочалася сумнозвісна перебудова, багато хто розгубився, але не Володимир Швець. Він зібрав усіх завідувачів лабораторій і сказав: «Роз'їжджайтеся країною, побувайте у різних інститутах, хто куди вважає за потрібне, вивчіть цю систему досконало, подивіться усе найкраще і найпрогресивніше. А потім ми зберемося й обговоримо, як жити і працювати далі».

Марта Андріївна Політикіна, завідувачка лабораторії геології інституту, розповідаючи про свого шефа, згадує: «Він мав дивовижне відчуття нового. Якось я прийшла до нього з ідеєю горизонтального свердління. Він сказав: «Не вірю! Але це цікаво!». І запропонував

В. О. Швець і О. М. Косигін — на будівництві Оренбурзького нафтогазохімічного комплексу

В. О. Швець та Р. І. Вяхірев на засіданні Оренбургазпрому

мені зробити про це доповідь у концерні. Він нас усіх підтримував і надихав. Він був людиною команди, вмів усіх об'єднати. У відрядженнях, часом траплялося, усі втомлювалися, ходили якість пом'яті, змучені, а він завжди свіжий, охайний. За кілька годин сну він умів відновити сили, ніби з курорту приїхав...».

За директорства В. О. Швеця в інституті велися науково-дослідні і проектні роботи з облаштування Оренбурзького, Астраханського й Карачаганакського нафтогазоконденсатних родовищ, внутрішньопромислового трубопровідного й автомобільного транспорту, установлень промислової підготовки газу, конденсату й нафти.

У 1985 р. Володимир Швець одержав звання «Заслужений працівник нафтової і газової промисловості РРФСР», а в 1986 р. — «Ветеран праці».

На рахунку Володимира Олександровича більше 15 наукових праць і 10 винаходів. Серед них — винахід «Спосіб пошуку нафтогазових родовищ», що був використаний при розшукових роботах на Оренбурзькому й Астраханському газоконденсатних родовищах; «Спосіб експлуатації підземного сховища і пристрою для його здійснення», використаний при будівництві підземних сховищ на Оренбурзькому газоконденсатному родовищі, а також «Спосіб підземного зберігання вуглеводнів у соляних шарах».

В. О. Швець завжди вирізнявся відданістю своїй справі, високим професіоналізмом, новаторством, цілеспрямованістю, принциповістю і уважним ставленням до людей. Син пам'ятає, що улюбленою книгою батька були «Воспоминания и размышления» маршала Жукова. Можливо, тому, що й автора, і читача єднала одна риса: серйозність життєвих завдань, які перед ними поставали.

Під час свого відрядження в Алма-Ату, куди він поїхав для вирішення складних питань розвитку й облаштування Карачаганакського газоконденсатного родовища, у Володимира Олександровича прихопило серце. Він ніколи не лікувався, і ніхто не знав, що він серйозно хворий. Дружину, яка прилетіла до нього в Алма-Ату у лікарню, він попросив зробити необхідні покупки не лише для себе, а й для всієї палати. Його вже не було, а людей гріла його турбота...

Але на цьому історія родини Швець не закінчується. Волею долі Володимир Олександрович зробив видобуток оренбурзького газу головною справою родини. Його стежкою пішли дружина, діти, невістки, а тепер і онуки. Уже більше 150 років віддала оренбурзькому газу династія Швець.

Дружина Надія Олександрівна, педагог за освітою, пропрацювавши 17 років учителем математики, після переїзду в Оренбург опанувала будівельну спеціальність і брала участь у створенні об'єктів Оренбурзького газохімічного комплексу. Старший син Валерій, невістки Тамара й Ірина так само працюють у газовій галузі. Молодший син Анатолій зараз обіймає посаду головного інженера управління з експлуатації сполучних продуктопроводів ТОВ «Газпромвидобуток Оренбург».

«Тридцять років і три дні між нашими днями народження», — каже він. У свої ювілейні дні Анатолій Володимирович часто згадує про батька, якому 6 квітня 2010 р. виповнилося б 80 років. Напевно, батько пишався би своїм сином. Анатолій Швець — кандидат технічних наук, лауреат премії ім. М. К. Байбакова Міжнародної паливно-енергетичної асоціації, премії акад. І. М. Губкіна, відзначений почесними грамотами ВАТ «Газпром», ТОВ «Газпром видобуток Оренбург» й інших організацій. Дочка Анатолія й улюблена онука Володимира Олександровича у 2010 р. з відзнакою закінчила Російський державний університет нафти й газу ім. І. М. Губкіна й одержала ступінь магістра техніки і технології за напрямком «Нафтогазова справа».

12 жовтня 2007 р., у день 30-літнього ювілею Волго-Уральського науково-дослідного і проектного інституту з видобутку й переробки сірководневмісних газів, в Оренбурзі на будинку інституту була відкрита меморіальна дошка на згадку про Першого — першого начальника, першого директора Володимира Олександровича Швеця. Відкриваючи пам'ятну дошку, генеральний директор ТОВ «Газпром видобуток Оренбург», С. І. Иванов сказав: «Ми пам'ятаємо й ушановуємо тих, хто свій розум, знання й сили віддав розвитку газової галузі Оренбуржя. Трудові подвиги першовідкривачів і розробників нашого родовища були й залишаються джерелом натхнення для сучасних газовиків».

Відкриття меморіальної дошки, 12 жовтня 2007 р.